

Сонько С.П. Сучасний землеустрій – наука і технологія. Тези. Матеріали міжнародної наукової конференції «Перспективи розвитку лісового і садово-паркового господарства.- Умань, 25 вересня 2014 р. – 366 с. – С.62-64.

Сонько С.П.
доктор географічних наук, професор,
завідувач кафедри екології та БЖД УНУС

СУЧАСНИЙ ЗЕМЛЕУСТРІЙ – НАУКА ТА ТЕХНОЛОГІЯ

Землеустрій, землевпорядкування, землеврядування – терміни і поняття які об'єднують найголовніше – географічний простір. Актуальність же його точного вивчення і формалізації обумовлена розвитком низки сучасних технологій і навіть цілих сфер зайнятості. Серед них передусім – інформатика, геоінформатика, дистанційне зондування Землі. Саме на їх основі бурхливо розвиваються сучасні навігаційні системи, системи отримання точних даних про земну поверхню (розвіддані), системи точного (прицезійного) землеробства, земельний, лісовий, водний кадастр, управління природокористуванням та багато інших.

У законі України про землеустрій (остання редакція - N 367-VII від 02.07.2013,) дається таке його визначення: «землеустрій - сукупність соціально-економічних та екологічних заходів, спрямованих на регулювання земельних відносин та раціональну організацію території адміністративно-територіальних одиниць, суб'єктів господарювання, що здійснюються під впливом суспільно-виробничих відносин і розвитку продуктивних сил».

Насправді ж потенційні можливості і перспективи землеустрою як науки виходять далеко поза межі цього визначення, що дійсно підтверджується бурхливим розвитком інформаційних і космічних технологій.

Окреслимо головні найбільш перспективні напрямки розвитку землеустрою у комплексі з іншими сучасними технологіями. Найголовніше ж що при цьому необхідно пам'ятати, це те, що дані землеустрою являють собою той найголовніший кістяк, каркас, основу, підґрунтя, на які як би «нанизуються» дані дистанційного зондування Землі, геоінформатики, кадастру та ін. Саме така їхня інтегративна роль забезпечується високоточними

крупномасштабними картами і планами, які сьогодні створюються за допомогою найсучасніших приладів.

Дистанційне зондування Землі (ДЗЗ) — спостереження поверхні Землі авіаційними і космічними засобами, оснащеними різноманітними видами знімальної апаратури. Космічні технології знімання земної поверхні дозволяють суттєво підвищити ефективність досліджень у різних галузях: геології та пошуку корисних копалин, екології та охорони довкілля, сільського та лісового господарства. Дані ДЗЗ у сучасному землеустрої – запорука швидкого і ефективного створення крупномасштабних картографічних матеріалів. Зокрема, сучасні технології дешифрування космічних і аерофотознімків дозволяють уточнювати і коригувати географічні бази даних у лічені дні, в той час як за часів паперової геодезії і картографії на це йшли роки роботи польових геодезичних партій. Наскільки важливим є цей розділ сучасного землеустрою свідчить факт першочергового захоплення російською армією навесні цього року української фотограмметричної станції у Криму. (фотограмметрія – наука про дешифрування даних ДЗЗ).

Геоінформатика – сучасна високоточна технологія збирання, накопичення, обробітку та маніпулювання просторовими даними за допомогою комп'ютерних технологій. Саме геоінформатика утворює інженерно-технічну основу сучасного землеустрою. А наявність у сучасному світі наймодернових портативних гаджетів (ноутбуки, нетбуки, планшети, смартфони та ін.) дозволяє взагалі відійти від паперової картографії. Яскравим прикладом цього є відома фахівцям лісового господарства ГІС «Field Map», яка дозволяє ефективно здійснювати лісовпорядкувальні роботи у найкоротший термін.

Кадастри (лісовий, земельний, водний, нерухомості) – головна інформаційна база сучасного землеустрою. При цьому необхідно констатувати, що вони настільки тісно взаємопов'язані, що постійно «збагачують» один одного. Так, без проведення землевпорядкувальних робіт неможливо скласти кадастри, в той же час, головним змістовним елементом земельного, лісового та ін. кадастрів є інформація про певні земельні ділянки, їхніх власників і таке інше.

Точне або прицезійне землеробство – сучасна технологія у сільському господарстві, яка дозволяє з високим ступенем точності здійснювати агротехнологічні операції відповідно до властивостей мікроділянок кожного поля. Реалізація ж цієї технології неможлива без наявності точних, вивірених до міліметра карт землеустрою, за якими супутник засобами сучасних навігаційних систем «веде» трактор чи комбайн.

Містобудування – напевне, найкомерційніший напрямок сучасного землеустрою, оскільки саме інженери-землевпорядовці здійснюють знімання та експлікацію земельних ділянок у разі зміни їх статусу, будівництва споруд як державного так і приватного сектору та ін. При цьому наявність сучасних приладів (електронні тахеометри, GPS-приймачі) дозволяє здійснювати ці операції в найкоротший термін.

Таким чином, сучасний землеустрій – це добре розвинута наука і технологія, яка буде продовжувати розвиватись бурхливими темпами відповідно до впровадження новітніх досягнень науково-технічного прогресу.